

REFERAT

Løpenr.: 73934/18
Saknr.: 13/2094-119
Ark.nr.: L00SAKSARKIV
Saksbeh...: Julija Plavina
Dato: 25.10.2018

GJELDER:

Referat fra regionalt planforum 11. oktober 2018

MØTESTED: Fylkeshuset i Tromsø, Strandveien 13, fylkesrådssalen i 5. etasje

DATO: 11. oktober 2018

VARIGHET: 10.15 – ca. 14.00

Til stede på møtet:

Björg Kippersund, Planavd. Troms fylkeskommune (TFK), møteleder	SAK 1 – Kystplan midt- og sør-Troms
Stine Larsen Loso, Planavd. TFK (sak 1)	Inger Andreassen – prosjektleder
Julija Plavina, Planavd. TFK	Jan-Inge Lakså – Harstad kommune
Geir Bye, Samferdsel TFK	Kåre Vilvang – Torsken kommune
Randi Ødegård, kultur TFK	(deltok også på sak 1)
Harald Johnsen, avd for kulturvern, TFK	
Ragnhild Myrstad, kulturarv og miljø, TFK	
Stein-Arne Rånes, næring, TFK	
Frode Mikalsen, næringsetaten, TFK	
Rudi Mikalsen, Friluftsliv/folkehelse, TFK	
Eivind Høstmark Borge, friluftsliv, KUL Idrett og folkehelse, TFK	
Silje Hovdenak, Sametinget	SAK 2 – COREPLAN
Oddvar Brenna, plan, reindrift, samf.sikkerhet, Fylkesmannen i Troms	Bjørn Hersoug, NFH/UiT (også sak 1)
Kjell Magne Johansen, miljø, Fylkesmannen i Troms (sak 1)	Bente Sundsvold, NFH/UiT(også sak 1)
Inge Berg, miljø, Fylkesmannen i Troms (sak1)	Ann-Magnhild Solås, Nofima
Tom Hansen, Fiskeridirektoratet (sak 1)	Eirik Mikkelsen, Nofima
Silje-Kristin Jensen, Fiskeridirektoratet (sak 2)	
Janniche Røren, Kystverket	
Marte F. Solli og Margareth Bergesen, Mattilsynet	

Sakliste:

Alle saksdokumenter er tilgjengelige på:

<http://www.tromsfylke.no/#/innhold/tjenester/planlegging/regionalt-planforum/saksliste-og-referat/>

SAK 1 – Kystplan Sør- og Midt-Troms der tema er KU for Kystplan.

Kystplan Sør- og Midt-Troms er under revidering. Planen var sak i planforum 8. mars i år, og det ble uttrykt at det var hensiktsmessig med flere runder i planforum før høring.

Presentasjon KU Kystplan II Midt- og Sør-Troms – ved Inger Andreassen (presentasjon på planforums nettside)

- Større forståelse for hva KU er nå enn for fire år siden
- Håper alle har en tydeligere forståelse av hva KU er for noe og hva det skal være
- Formål i KU-forskrift (KUF) § 1 er å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av planer og tiltak, og når det tas stilling til om og på hvilke vilkår planer eller tiltak kan gjennomføres.
- Opptatt av å skille rollen mellom utredning og politikk.
- Mer obs på at KU ikke er en enkeltøvelse, men en prosess
- Prosess med medvirkning og dialog er en del av arbeidet med KU
- Engasjement og fokus på området er økende – gjelder både fra fagmyndigheter, politikere og innbyggere
- Planprogrammet er stadfestet
- Status – innspill
  - 16 forslag på nye A-areal (11 laks/ørret)
  - 21 endringer av eksisterende A-areal
  - 4 havneområder (både nye og endringer)
  - 1 turist/fritidsområde
  - 1 dumpingområde rene masser
- Volumet i denne runden er betydelig mindre enn forrige runde – litt mer overkommelig. Likevel en jobb som skal gjøres ordentlig.
- Nytt siden forrige plan
  - Ny forskrift for KU
  - KU: anerkjent metodikk og databaser for innlegging av data
  - Vurdering av vesentlige virkninger etter vedlegg III i forskriftene om KU
- Føler at det mangler konkret veiledning for planlegging i sjø – andre utfordringer enn det som er på land.
- KU i praksis
  - Mange oppfatter at det er god plass i sjøen og at det er få konflikter – ikke helt slik i realiteten
  - Alle deltakende kommuner skal bidra aktivt
- Datagrunnlaget
  - Offentlige databaser er listet opp – de samme som tidligere. Noen er oppdatert.
  - Eget datagrunnlag (innspillgrupper, innspill fra denne og forrige runde, lokal kunnskap, lokale planer slik som kulturminneplan, friluftskartlegging osv.) Kommunale planer som samfunnsdelen og næringsplan er også lagt til grunn. De fleste innspillene er digitaliserbar.
- Trinnvis KU etter KUF
  - Beskrivelse av tiltaket – må gjøres
  - Avgrense og beskrive utredningsområde – status og verdi i dag

- Beskrive konsekvensene av tiltaket – tema for tema, samlet vurdering for det ene tiltaket
- Vurdering av avbøtende tiltak slik at konsekvensene ikke blir så store
- Vurdering av de samlede tiltakene i området – går fra de små detaljene til å løfte blikket
- Beskrivelse av tiltak – KUF § 19
  - Utførlig og lang liste: krevende.
  - Ikke nødvendigvis slik at kommunen vet alt og ikke kan en bestemme hvordan en skal vite alt – mao veldig vanskelig. Men kan si noe om lokalisering og arealbehov samt beskrive generelt i en samlet beskrivelse. Det er slik vi kan løse dette – på generell basis.
  - FM har spesielt bedt om at det skal utredes alternative utforming og teknologi, men dette er veldig krevende, og vet ikke om en får det til.
- Miljøtilstand og konsekvenser
  - Naturlig å gjøre beskrivelse av samme tema for begge beskrivelser - tar utgangspunkt i samme smørbrødsliste. Skal også si noe om hvordan miljøet kan utvikle seg uten tiltak – vil ikke legge vekt på dette, men ha fokus på hva en vet i dag, og hvordan utviklingen vil bli med tiltaket.
  - Beskrive virkning av tiltak – hvilke faktorer kan bli påvirket
- Utredningstema – enkeltområder: (se liste fra pp-presentasjonen)
  - Det samiske inkluderes i de øvrige utredningstema. Ser en noen som er spesielt samisk skal dette framheves.
- Noen tema som mangler?

Innspill:

- Ragnhild, TFK: Den immaterielle kulturarven – bruken av området – hvor kommer den? Lokal kunnskap om bruken må tas inn.
- Tom, Fiskeridirektorat: Fiskeri og samisk kulturarv: litt vanskelig å ha disse sammen
- Inge, FM: marin verneplan – hvor kommer den? Den kommer inn under naturvernområder/viktige naturtyper
- Jan-Inge, Harstad: samisk kulturliv/ arv – vanskelig med egen boks, for det finnes ingenting å sammenligne med. Opplevs vanskelig å ivareta de samiske fiskeriinteresser. Det er opplysninger som vi ikke helt klarer å få tak i – vi vet at de er der, men vanskelig å få tak i (fysisk/skriftlig).
- Ragnhild: De lokale fiskeplassene er veldig viktig for alle som har bodd langs kysten i lang tid – det å kunne fiske på tradisjonelle fiskeplassene er viktig uansett hvilken bakgrunn du har. Kartlegging er gjort i Kvæningen – kan sikkert få noen innspill herfra.
- Silje, Sametinget: Grundig og gjennomarbeidet – prøvd å inkludere det samiske i de andre beskrivelsene og dette har fungert godt. Ikke så enkelt å skille ut det samiske/kartlegge det samiske i de ulike utredningstemaene. Jobber med fiskeridir. vedrørende kart. Planveiler – det kommer en ny lov om at Sametinget skal konsulteres i planarbeid
- Eivind, TFK: kartlegging av friluftslivet i sjø – en jobb som bør gjøres, men vanskelig. Lokalkunnskapen må legges til grunn.

- Bjørg, TFK: landskap og estetikk – et viktig tema som kanskje er vanskelig å få fram. Immaterielle verdier – underveisprosesser med politikere må kunne være til hjelp for å finne fram til dette. Viktig presisering av KU er en prosess. KULA – et kunnskapsgrunnlag som kan brukes selv om saken ennå er i prosess.
- Sjekke om KULA ligger i databasen – TromsAtlas (Fredrik)
- Kjell-Magne, fm: Hvordan vil dere håndtere det hvis viktig kunnskap mangler? Inger: kan peke på dette, men begrenset hva en kan gjøre.
- Inge: Prosessen med marin verneplan er startet opp – mulig å samordne? Prosessmessig med folkemøter, men også når det gjelder KUer. Inger: kommunene er veldig opptatt av dette arbeidet, og er åpen for samordning, men har ikke gjort noen konkrete tanker omkring dette. Jan-Inge: disse to prosessene er ikke forenelig i tid – men hvis en kan samordne disse prosessene er det veldig bra. Kommer til å bli utfordrende.
- Oddvar, FM: Gode grep i Troms – miljødir. peker ofte på det arbeidet som gjøres i Troms. Det å skille mellom administrativ utredning og politikk er et godt og viktig grep. Kunnskap og kompetanse hos kommunen er veldig ulik – kan også medføre ulik kvalitet – dette må tenkes på. Veilederen fra KMD om planlegging i sjø: KMD kommer og presenterer innhold på denne på PBL-sakskonferansen i november.
- Bjørn Hersoug, Coreplan: Fotnote til marin verneplan: langsiktighet i dette arbeidet. Denne type prosesser kan ta lang tid, og det kan være utfordrende å ta hensyn til dette.

Hvordan det skal jobbes med KU - Inger:

- Gjennomgang av skjema: Verdivurdering: utarbeidet en skjema i forrige runde, litt endringer, men bruker dette videre. Har med dagens status for området inkludert verdivurdering av tema. Verdi er egentlig en karakterisering.
- I større grad skal det jobbes på tvers – grupper av tema, enkelttema
- Kommunene har ansvar for tema som er lokale – kommuneplan, næringsplan, kvalitetssikring
- Prosjektleder skriver samlet vurdering – kvalitetssikres av arbeidsgruppen
- Dialog med innspillgrupper, sektormyndigheter

Innspill:

- Kjell-Magne, fm: Verdifastsetting viktig i skjemaet – ikke bare beskrivelser med ord skal med – og verdifastsetting når det foreligger tall.
- Jannicke, kystverket: Ønsker å snakke litt mer om farleder (ikke bare akvakultur/fiskeri) – egen dialog m/Inger
- Oddvar: planen utarbeides etter PBL – utforming av bestemmelser må ha fokus
- Harald, TFK: Flott og fint opplegg med en god utvikling fra forrige runde. Kommentar til verdifastsetting av kulturminner: noen nasjonale kriterier som kan tas i bruk. Kan bruke disse aktivt.
- Margareth, Mattilsynet: veldig gira på å komme over på neste nivå. Veldig lærerikt å få være med tidlig i prosessen. Godt opplegg ift struktur og metode slik at sektormyndighetene får en god mulighet til å sette seg inn i saken. Oppgradert kunnskapsgrunnlag gjelder også på dette nivå. Veldig spent på nest runde.

TILLEGG: fersk rapport om næringstransport i Troms og Finnmark – presentert i fylkestinget 17.10.2018:

<http://www.tromsfylke.no/#/innhold/nyheter/fersk-rapport-legges-fram-naeringstransporter-pa-veiene-i-troms-og-i-finnmark-status-2018/>

SAK 2- Presentasjon av forskningsprosjektet Coreplan med etterfølgende diskusjon med tittelen: Kan økosystemtjenesteperspektivet bidra til bedre planlegging på kysten.

(presentasjoner på planforums nettside)

Ann- Magnhild Solås presenterte Coreplan: Helhetlig kystsoneforvaltning. (Nettside: www.coreplan.no)

Handler om verdier i kystsonen. Hva kan vi ta vare på verdier?

Økosystemtjeneste - Naturens bidrag til menneskene

«Plansystemet bør gjennomgå med tanke på å synliggjøre verdier av økosystemtjenester bedre»

Målsetting: Undersøke om metoder og tilnærminger som finnes i litteratur om økosystemtjenester kan bidra til å styrke kystsoneforvaltningen. Prosjektperiode er 2016-2018.

Forventninger til rammeverkene:

- Knytte sammen natur- og samfunnsvitenskapene
- Systematisere naturens bidrag, og gjør vurdering av avveininger mer synlig
- Beslutningsgrunnlag i forvaltning av naturmiljø.

Hvordan har vi gått fram:

- Case: Planprosesser i Midt og Sør- Troms og Hordaland, samt Vancouver Island
- Undersøkt gjennomførte planprosesser med tanke på hvordan økosystemtjenester ivaretas
- Årlige møte med referansegruppe.

Bjørn Hersoug presenterte «Same, same but different» - kan økosystemtjenesteperspektivet bidra til bedre planlegging i og av kystsonen??

Mange forskningsprosjekter i kystsonen:

- SaRA.
- Havbruk 2030
- Coreplan
- COAST-BENEFIT
- PLANCOAST
- NINA
- Nytt prosjekt under utlysning Nfr: effekten av oppdrett på (torske-) fisket.

Konkurrerende interesser:

Før: fiskeri og sjøtransport

Nå: mange konkurrerende interesser, ofte med «vetorett»

Er økosystemtjenester et bidrag til bedre planlegging?

Tre scenarier, utviklingsbaner. Perspektiv fram mot 2030.

Troms som foregangsfylke:

- Planprosessen spesielt for 13 kommuner i Sør- Troms regnes som et pionerarbeid, som øvrige fylkeskommuner gjerne vil kopiere
- Men fortsatt store utfordringer: kunnskapsgrunnlaget, deltakelsen, konfliktnivået og ikke målbare verdier.

Gjennomføring av diskusjon og spørreundersøkelse.

Spørsmål til diskusjon:

1. Hva er viktigste utfordringer for kystzoneplanlegging i dag og framover?
2. Hva vil være drivere for kystzoneplanlegging framover? (næringer, nye og gamle, miljøhensyn og vern, fritid og rekreasjon, internasjonale forpliktelser, klimaendringer?)
3. Hvordan kan bruk av økosystemtjeneste begreper og perspektiver spille en rolle? (Hva kan være nyttig i planleggingen)

Prosjektet v/Eirik, noterte fra diskusjonen – følg nettsiden for resultater og mer info: www.coreplan.no (p.t. er planforumsmøtet ikke kommet med der).

Møtedeltakerne ble oppfordret til å svare på nettbasert spørreundersøkelse:

<http://bit.ly/CoreplanTroms>

Neste møte i planforum 8. november 2018

25.10.2018, JULPLA/SLL/BJK